

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

دامل کلبه، فواتیم مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انصابت - آگهی های رسمی و قانونی

سال دهم

شنبه ۶ شهریورماه ۱۳۳۳

شماره ۳۷۸۰

شماره مسلسل ۳۴

دوره هجدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۳۴

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه ۲۰ تیر ماه ۱۳۳۳

فهرست مطالب :

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- مذاکره و اخذ رأی نسبت به ورود دستور و تصویب آن
- ۳- تقدیم لایحه اضافه نرخ مثال تلفنی بوسیله آقای وزیر پست و تلگراف و تلفن
- ۴- پیشنهاد تعدیمی آقای شمس قنات آبادی دائر به تنفس و استرداد آن
- ۵- اخذ رأی نسبت به تعطیل جلسات مجلس تا آخر مرداد و تصویب آن
- ۶- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ششم جلسه *

مجلس یکساعت و ربع قبل از ظهر برپاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غالبین جلسه پیش قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد) غالبین با اجازه آقایان : دکتر افشار، مشایخی، مکرّم، تربتی، محمود ذوالفقاری، اسکندری، بهادری، حمیدیه، معصود افشار، افشار صادقی، امامی شوخی، بیات ماکو، بوداغان، نفة الاسلامی، شفیعی، دکتر عدل، مهندس اردبیلی، حائری زاده، کاشانیان، غائبین بی اجازه - آقایان : گدیپور، کی نژاد، ارباب، امیر تیمور کلانی.

دیر آمدگان و زود رفتگان با اجازه آقایان : سراف زاده، ۳ دقیقه، بوربور ۳۰ دقیقه، محمدعلی مسعودی ۴۵ دقیقه، ابراهیمی ۴۵ دقیقه، پیراسته ۴۵ دقیقه

دولت‌شاهی ۴ دقیقه، دکتر بیرنباغ ۴ دقیقه، جلیلوئه یک ساعت و ۳۰ دقیقه، عبدالرحمن فرامرزی یک ساعت و ۴۵ دقیقه، بناهی ۴ دقیقه، اورنگ ۱۵ دقیقه، عباسی ۱۵ دقیقه، پیراسته ۱۵ دقیقه، رضانی ۱۵ دقیقه. دیر آمدگان و زود رفتگان بی اجازه - آقایان : ارباب یکساعت - تجدید یکساعت رئیس - آقای خادمان نسبت به صورت مجلس نظری دارید بفرمائید

شادمان - درهرایضی که بنده کردم بعضی اشتباهات چاپی هست که اصلاح میکنم و میدهم اداره تند نویسی. رئیس - بسیار خوب - آقای صدرزاده فرمایشی دارید بفرمائید صدرزاده - یک اصلاحاتی در عبارات برایش بنده هست که اصلاح میکنم میدهم بداره تند نویسی

رئیس - بسیار خوب اصلاح میشود آقای تیمورتاش بفرمائید تیمورتاش - نامه ای از طرف بعضی از فرهنگیان رسیده. رئیس - راجع به صورت مجلس نیست در صورت مجلس اگر فرمایشی دارید بفرمائید این را بگذارید برای وقتی که وارد دستور شدیم تیمورتاش - پس وقتیکه وارد دستور شدیم بر عرض میرسانم رئیس - دیگر نظری نسبت به صورت مجلس نیست؟

بختیار - بنده عرض دارم رئیس - بفرمائید عبدالحمید بختیار - بنده یک طرح سه توری تقدیم کرده بودم راجع به آلهای متنوع الورد.

رئیس - این مربوط به صورت مجلس نیست. بختیار - بنده میترسم در خلال تعطیلات مجلس این کلاها از کمرک خارج شود

رئیس - دیگر نظری نسبت به صورت مجلس نیست؟ (گفته شد خیر) صورت مجلس تصویب شد

۲- مذاکره و اخذ رأی نسبت به ورود در دستور و تصویب آن

رئیس - سفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند (بعضی از نمایندگان - دستور - دستور) (مهمه نمایندگان) (ننگ رئیس) اگر میخواستید وارد دستور شوید باید برای بگیری بعضی از نمایندگان - رأی بگیری.

خلعبری - آقایان توجه کنند که نطق قبل از دستور یک حقی است برای وکیل (جمعی از نمایندگان با مهمه - دستور)

رئیس - بله حق وکیل است خلعبری - اگر این حق واسط کتیب صحیح نیست (مهمه نمایندگان) (درخشش - صحیح است) (بهبانی - احسن)

رئیس - آقای قنات آبادی مخالفید بفرمائید اظهار مخالفت بکنید بفرمایید مچیا شمس قنات آبادی - من تئیس

کم ابتدائی ترین و مشروع ترین سن برای یک وکیل هست مطابق قانون اساسی بیاناتی است که باید در مجلس بکنند (است) و بخصوص که آن وکیل باید فرار بگیرد و شأن مجلس شورای ملی را اجازه نمدهد افرادی که در اقلیت گرفته اند اینها بیانات خودشان را (تیمورتاش - مگر آنرا در اقلیت هست بی در اقلیت هست البته مجلس میتواند بدهد که ما قبل از دستور صحبت نکنیم این رأی دادن بصحت نکردن قبل از دستور هم یک ذلیلی است برای من که افکار که جلوی نطق من در مجلس شما باید گرفته میشود بنابراین با احترام باید و با احترام حفظ آزادی افکار و آرا و عقاید این پایه را نگذارید که رأی اقلیت صحبت نکنند (تیمورتاش - این اصل صحیح نیست) هم اصل هم فرش صحیح است

رئیس - همانطور که مذاکره شد یک حقی بنمایندگان داده شده که قبل از دستور اگر مطالبی دارند و با مجلس از آن مستعضر شود بر عرض مجلس برسانند و آنهم در صورتی است که آن مطالب در درجه اول اهمیت باشد دلش هم در همان ماده ذکر شده بر یک از نمایندگان که مطلب مهمی داشته باشد (شمس قنات آبادی - بنده راجع باسنور مطبوعات و نقش

فرام میبکنند اینها همه سربازان های دنیا... بر سر امر و اقتصادی است (صحیح است)...

گواهی نامه نشان راهم دولت استفاده میکرد... بیست و پنج میلیون واردات مارا فندوشکر...

بالا برود که یکزارع یک خوراک گندم... بدهد یک کیلوچای یکپرد (ارباب - پروانه)...

این تمییز که راجع پتخ نان در... تهران هست یکی ازهللی است که مردم را...

میانند که دولت اهالی ایران نان و چای... میخورند اگر ما نان و چای اینها راهم تأمین...

مهره دقتیونست دیگر بکند بدن که... کشاورزی ایران باید بایک برنامه صحیح...

کشاورزی ایران باید بایک برنامه صحیح... مکنان باشد و تمییز هم قائل نشوند و هر وقت...

کشاورزی ایران باید بایک برنامه صحیح... مکنان باشد و تمییز هم قائل نشوند و هر وقت...

کشاورزی ایران باید بایک برنامه صحیح... مکنان باشد و تمییز هم قائل نشوند و هر وقت...

کشاورزی ایران باید بایک برنامه صحیح... مکنان باشد و تمییز هم قائل نشوند و هر وقت...

کشاورزی ایران باید بایک برنامه صحیح... مکنان باشد و تمییز هم قائل نشوند و هر وقت...

کشاورزی ایران باید بایک برنامه صحیح... مکنان باشد و تمییز هم قائل نشوند و هر وقت...

کشاورزی ایران باید بایک برنامه صحیح... مکنان باشد و تمییز هم قائل نشوند و هر وقت...

کشاورزی ایران باید بایک برنامه صحیح... مکنان باشد و تمییز هم قائل نشوند و هر وقت...

کشاورزی ایران باید بایک برنامه صحیح... مکنان باشد و تمییز هم قائل نشوند و هر وقت...

کشاورزی ایران باید بایک برنامه صحیح... مکنان باشد و تمییز هم قائل نشوند و هر وقت...

رایج شد و در گذشتار است اما امروزه اشرف و ممتازترین می دانند هر عملی بکننده صورتها و جز یک کلمه نویسی و جز یک تلگراف کردن هیچ طوری نمی شود قدر سبقت بکنند فایده ندارد و دولایات جاهانی هست یکی بود و مختصر خرابی پیدا کرده است ۵۰۰ تومان خرجش میشد ساخته میشد ولی امروز همان پول را باید ۵ میلیون تومان خرجش بکنند و الله تمام بلیهای ما زندانان برای صد تومان و یا صد تومان خراب شد و از بی نظمت این اگر بازرسی باشد و اختیار داشته باشد و آنچه را بگردو بپیند و بپایند اینجا گوش وزیر راه را بگیرد و بگوید این کارها را باید انجام بدهی بپاید در هیئت دولت و وضع مردم را بگوید البته دیگر کسی نمی نیکنند اینستکه بنده خواهش میکنم آقایان موافقت کنند که این سیستمی که فراتر است یعنی سیستم کافه بازی از بین برود شما حالا یک تقاضایی دارید بروی وزارت خانه ای و تقاضایی بکنید و ششاه طول میکشد بروید این کافه بازی را ببینید (میر اشرفی) تقاضا های اول و دوم که کم می شود و بعد که لجاجت کردید ششاه طول میکشد (حالا بنده تقاضا میکنم و امیدوارم که این تقاضای من مورد تأیید آقایان نمایندگان باشد که برای مرافقت در اجرای وظایف ما مورین دولت برای کنترل امور مخصوصاً در استانها باید یک سیستم عملی که رفع شکایت از همه مردم بکنند و تقاضای تمام مردم را عملی بکنند این سیستم را در نظر بگیرد و این سیستم را بعد از یکماه در مجلس معرفی بکنند و اگر نکرد و اتمام یابد مورد اعتراض قرار بگیرد

(۳) تقدیم يك فتره سؤال از طرف آقای اردلان

اردلان - بنده در موع تعطیل مجلس بسافرتی رفته بودم راجع باصلاحات استان غرب چیز هائی است که به عرض میرسانم ولی چون از شهرداری تهران چیز هائی ویدم و چیز هائی شنیده می شود این بود که ذکر آن مطالب را گذاشتم برای بعد فعلا سؤالی از وزارت کشور کردم که اینرا خواهش میکنم اطلاع بفرمایند برای جواب حاضر شوند

رئیس - برای دولت فرستادم می شود

۴ - تقدیم لایحه اجازت پرداخت حقوق و هزینه کل کشور بابت دو ماهه مرداد و شهریور یوسله آقای وزیر اقتصاد ملی بقیه حقوق و طرح و تصویب صورت آن

رئیس - آقای وزیر اقتصاد ملی

وزیر اقتصاد ملی (دکتر خادمان) چون آقای وزیر دارائی بواسطه گرفتاری های فوق العاده ای که دارند نتوانسته اند اینجا بیایند لاجنود دوادهم راجع بردار ماه و شهریور ماه ارسال را بقیه بک نوریت بنده تقدیم میکنم

رئیس - فرمایش می شود (شرح زیر قرائت شد) راست معمر مجلس شورای ملی چون لایحه بودجه سال ۱۳۳۳ کل کشور که طی شماره ۴۸۸۹ تاریخ ۲۴ - ۲۴۳۳ تقدیم و تحت رسیدگی قرار گرفته تاکنون بصورتی نرسیده ناموفق پرداخت حقوق و کمک کارمندان و سایر هزینه های مستمر و غیرمستمر وزارتخانه ها و ادارات دولتی فراهم گردد لهذا ماده واحده ذیل بمنظور تصحیح اجازت پرداخت هزینه های مذکور باید دو فوریت پیشنهاده و تقاضای تصویب آن اراداد

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده میشود حقوق و کمک و مزایای کارمندان و خدمتگزاران و مصارف مستمر و غیرمستمر وزارتخانه ها و ادارات و دستگاه های دولتی و سایر مراجع کشور را بابت مرداد و شهریور ماه ۱۳۳۳ در حدود دوادهم در اعتبارات سال ۱۳۳۳ و با رعایت مقررات و معیارهای موجود در قوانین و مقررات مالی و همچنین دو وزارتخانه های دارائی و معادن و خدمات اجتماعی منظور در بند ۷۲ صورت شماره ۲ بیوست لایحه بودجه پیشنهادی سال ۱۳۳۳ کشور و اعتبار بودجه مجلس سه ساختمان دوادهم بودجه سال ۱۳۳۱ با احتساب مبلغ کمک و مبلغ یکصد و پنجاه هزار ریال بابت مقرری آقایان سناتور ها و سایر مراجع دفتری و اداری آن در دو فوریت ماه ۱۳۳۳ و پنجاه و یک میلیون ریال معادل نصف یکصد و دو میلیون ریال اضافه اعتبار سال جاری زائد امری کل کشور موضوع ریف ۱۰ صورت شماره ۲ ضمیمه لایحه بودجه پیشنهادی ۱۳۳۳ کل کشور با رعایت مقررات مربوطه از درآمد عمومی کشور پرداخت نمای اعتباراتیکه در بودجه سال ۱۳۳۲ کمتر از دوازده ماه منظور شده باشند ماهانه قابل استفاده خواهد بود و وزیر دارائی

رئیس - این دو دوازدهم محتاج به دو فوریت نیست چون لایحه مالی است یک فوریت بیشتر لازم ندارد و حالا فوریت لایحه مطرح است آقای نورالدین اسمعیلی بفرماید

نورالدین امامی - این لایحه دو دوازدهم وقتی که بجلس شورای ملی میاید هیئت اکثر اوقات مؤمنی بجلس از طرف دولت تقدیم میشود که چند روز هم از ماه گذشته که سیاستی حقوقها پرداخت شود و تأخیر ندهد این است که نمایندگان معمر

مجلس شورای ملی برای اینکه مستفیدین دولت بحقشان برسند و مخصوصاً مستفیدین کوچک باها و آموزگاران و آهنگر که اول ماه تا آخر ماه از قبیل و معارف فرض می کنند و دیگر اعتبار بیشتری هم بآنها نمی دهند از اینکه کمتر صحبت میشود امروز هم به جهت خاصی پیدا کرد که بنده با کسالت شدیدی که دارم باین فوریت مخالفت میکنم این است که چند نفر از نمایندگان معمر در قریل از دستور راجع به ۲۸ مرداد و سپیلزدگان صحبت کردند و اگر حقیقه نمایندگان معمر و دولت قائل است که در روز ۲۸ مرداد قیامی شده و استقلال کشور را حفظ کرده چرا در این ماده واحده دو دوازدهم برای این اشخاص که در راه آزادی ایران شهید شده اند برای وراثت آنها فکری نکرده و اگر دولت قائل است که ملک را نصفش را سیل برده و صدای بی پدر شده اند بی سر شده اند بی خانان و اگر بنده شده اند چرا در این لایحه دوادهم دولت برای آنها فکری نکرده است باهانه که بنده رو باین بلاجه می آورند امروز مقصد بر آنها برای این بدبخت ها و گرسنه ها و آنها تیکه آواره شده اند و نمیدانند کجا زندگی کنند آن شب بچه هایشان را کی باید بدهد حق خانواده شهیدای ۲۸ مرداد که همه میدانیم بنان شب محتاجند برای آنها دولت چرا فکری نکرده ؟ والا بنده با دوادهم مخالفتی ندارم البته باید حقوق مستفیدین دولت داده شود بنده این تذکر را عرض میکنم که دولت باید برای این دو موضوع یک فکر عاجلی بکند اگر شده است از حقوق تمام مستفیدین بپردازد از حقوق و زوره کم کنند از حقوق نمایندگان ببرد برای این دو دسته فکری بکنند (احسن)

رئیس - دولت در دو دوازدهم هیچ گونه خرجی نمیتواند پیشنهاده بکند مگر آنچه در بودجه داشته باشد ولی البته لایحه دیگری مستقلاً میتواند تقدیم بکند و اقدام بکنند آقای وزیر اقتصاد ملی بیانی دارید؟ (وزیر اقتصاد ملی - عرض ندارم) البته جای که به فوریت رای گرفته شد لایحه چاپ میشود و در جلسه آینده مطرح میشود یک مخالف موافق گذاشته میشود آقایان که اساساً مخالفند و با میخواستند صحبتی کنند بی تمام میکنند حالا باید بفرمود رای گرفته شود آقایانیکه موافق آن فوریت هستند قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد برای چاپ فرستاده میشود

رئیس - **ش طرح گزارش کمیسیون دادگستری راجع باغی لایحه از اختیارات آقای دکتر مصدق**

نقابت - لایحه اختیارات را مطرح بفرمائید

رئیس - جزو دستور است حالا قرائت

رئیس - **ش طرح گزارش کمیسیون دادگستری راجع باغی لایحه از اختیارات آقای دکتر مصدق**

نقابت - لایحه اختیارات را مطرح بفرمائید

رئیس - جزو دستور است حالا قرائت

رئیس - قبل از طرح گزارش مطرح شود

رئیس - این تقاضا آوردن نیست شاید

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری به مجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری طرح پیشنهادی جمعی از آقایان نمایندگان در خصوص انعقاد کلیه لایحه ناشی از اختیارات آقای دکتر مصدق را در جلسات متعدد مورد مطالعه و رسیدگی قرار داد - نظر باینکه مقیده اعضای کمیسیون بر اینست که قوای ملکات طبق صراحت اصل ۲۸ قانون اساسی همیشه از یکدیگر ممتاز و متمایز خواهد بود و نظر باینکه قوانین اختیارات و ذکر مصدق در محیط ارباب و اشخاص و برخلاف قانون اساسی و مصلحت مملکت از تصویب گذشته لذا طرح مزبور را بر شرح زیر اصلاح و تنظیم نمود که باینکه تقدیم و تقاضای تصویب آن اراداد :

ماده واحده - کلیه لایحه و ابواب آقای دکتر مصدق تصدق ناشی از اختیارات حاصله از ماده واحده مصوب مرداد ماه ۱۳۳۱ و ماده واحده تقدیمی آن مصوب بهمن ماه ۱۳۳۱ چون برخلاف قانون اساسی بود ملغی است

تبصره ۱ - کلیه قوانین و آیین نامه های قانونی قبل از اجرای لایحه مذکور در فوق بوقت خود باطل است

تبصره ۲ - هر کس با ایجاد هر گونه وسائلی از مجلسین تقاضای نقض اختیارات قانونگذاری بکند مجس مجرد از ۱۰ تا ۱۰ سال محکوم میشود

تبصره ۳ - میراشرافی آقای که اختیارات قانونگذاری را بشخص یا دولتی تفویض کند مادام المرافق انتخاب مجلس را معمر خواهد شد

مغیر کمیسیون دادگستری - عیبدی نوری

صدرزاده - بنده باینکه نظر نماینده ای دارم طبق ماده ۸۰ **رئیس** - ماده ۸۰ راجع به دستور است **صدر زاده** - بله راجع به دستور است **رئیس** - بفرمائید **صدر زاده** - بنده ملاحه کردم در موردی که بنده از آقایان نمایندگان است و بعد هم یک درخواستی کرده اند که بقیه فوریت طرح شود و مخصوصاً در آن درخواست خودشان تذکر داده اند که قبل از طرح گزارش باشد **رئیس** - قبل از طرح که وارد نیست برای اینکه اول باید تکلیف گزارش معلوم شود که این طرح وارد هست یا غیره شاید اصل این گزارش تصویب نشد **صدرزاده** - بنده این را تقاضا کردم که قبل از طرح گزارش مطرح شود **رئیس** - این تقاضا آوردن نیست شاید

اسلا گزارش تصویب نشده مستاج طرح آن هم تهنه پس از تصویب گزارش البته آن طرح هم مطرح خواهد شد

تیمورقاش - بعد از تصویب گزارش که این طرح من ندارد طرح باید قبل مطرح بشود

صدرزاده - در آن طرح تقاضا شد قبل از طرح گزارش مطرح شود **رئیس** - بی خود نوشته است تشخیص آن بامن است گزارش کمیسیون دادگستری مطرح است بر این مخالف و موافق دارد آقای عبدالصاحب صفائی بفرماید

عبدالصاحب صفائی - بنده با آن خبری که از کمیسیون دادگستری عرض مجلس رسیدم متأسفانه مخالفم (دکتر شاهکار - بسیار مغالط بجائی است تأسف ندارد) تأسف هم از این لحاظ بود که بقیه بنده کمیسیون قوانین دادگستری آنطور که شاید باید در تنظیم این طرح وقت نفرومده اند و چیز هائی در این قسمت اضافه شده است که بقیه من از لحاظ قانونگذاری صحیح نیست نقابل طرح است نقابل تصویبات و نه نقابل اجرا در تمام این سه مرحله این طرح اشکال دارد البته باید عرض بکنم بنده با آن قسمت مقدمه ماده واحده منی برنور کلیه قوانین معصوبه یا هر اسم دیگری اگر قانون هم تفوهم برایش بکنیم که بوسیله اختیارات تصویب شده است بنده موافقم زیرا بعد از آنکه اصل اختیارات صحیح بود مطابق قانون اساسی بنده است طبعاً کلیه مطالب ناشی از امر غیر قانونی غیر قانونی است (میراشرافی - آقای صفائی اختیاراتی نبودن بنده این مجلس را همین جا تا ساعت ۱۲ شب معصور کردن این رای را گرفته اختیاراتی نبوده است) ذکر الفاظ مهم و امقیب منظور است یک چیزی بنام قانون اختیارات مشهور شده لا علاج برای ذکر مطلب بنده ناچارم همان را تکرار کنم البته آزادی نبوده تمام فرمایشات شما صحیح است ولی بنده تصور عرض کم چه جمله ای پیدا بکنم که مفهوم مدلول مطلب آغارا داشته باشد بنابراین ناچارم که قانون اختیارات عرض کنم و بگویم برخلاف قانون اساسی است بنابراین کلیه صعوبات ناشی از اختیارات بنده موافقم که باید لغو بشود البته سه امر دیگر هم باید رعایت شود اول این قوانین مدت دوسال است اجرا حاصل و یک وقت مکتسب برای اشخاص حاصل شده باین سادگی و سربستی که کلیه آنها بنظر بنده صحیح نیست (صحیح است) علاوه تکلیف هر یک از اینها بنده در مرحله روشن یک قسمت از این قوانین قوانین مالی بودند از اشخاص پول گرفته شده و این پول قابل پس دادن نیست و تبیین اینکه آن عهد دادند صحیح بوده امروز بگویم برای این که خلاف قانون است گرفته شود در دست نمایندگان برای اینکه اگر امری خلاف قانون واقع شده

گذشته مجال ملی السویه باید باشد چون اختیارات غیر قانونی بوده این لایحه ناشی از اختیارات غیر قانونی است لغو امر غیر قانونی از روز اول باید کان لم یکن باشد هیچ دلیلی ندارد که یکمده ای از افراد گرفتار یک امر غیر قانونی باشند و امروز از این تاریخ بگویم که دیگران مشمول نشوند این صحیح نیست پس بنا بر این چون امر غیر قانونی اتفاق افتاد مایاید در همین اینکه از امروز لغو می کنیم نسبت گذشته تصحیح بگویم یا صحیح بدینهم باطل اگر صحیح دانستیم حقوق عدلی مایاید بشود و این بنظر بنده صحیح نیست اما بنظر بنده ماده واحده که کلیه قوانین را از این تاریخ لغو کند مطابق عدل و انصاف نیست زیرا اگر این قوانین صحیحاً وضع شده است الان نمیتواند لغو شود اگر صحیحاً نبوده و سوء استفاده شده بنابراین از روز اول غلط بوده هیچ دام لغو ندارد که یک امر غلطی را بیک عهد از افراد این مملکت تحویل بکنند و اجرا بکنند و از این تاریخ بگویم لغو است بنا بر این کلیه قوانین باید از این تاریخ لغو شود و نسبت گذشته مجلس شورای ملی آن قسمت را که لغو و صحیح بوده قبول بکنند و آن قسمتی که صحیح نبوده است بر گرداند و باطل بداند البته این لایحه چند نوع است یک قسمت صحیح سابقه داشته است مثل قانون مربوط به تکلیف بانک ساختمان و اراضی موات یک قانون ابتدائی است طبق این قانون اهالی انجام شده بعضی ها سلب تصرفشان شده مرای بعضی ها تصرف جدیدی ایجاد شده) بکنفر نمایندگان - قسمت اعظم دعوی سر همین است (همه دروها غلط نیست بعضی هایش درست است بنده متقدم باینکه اراضی موات مال دولت است و هیچکس حق نداشته است اراضی موات دولت راحتی یک مقدم تصرف و تصاحب بکنند این کلام صحیح است ولی ما آدمیم یک مالکیت هائی ایجاد کردیم برای بانک و یک مالکیت هائی برای مردم درست کردیم این را باید اصلاح تصحیح کرد چون این قانون اگر لغو بشود برکت قوانین دیگر مشکل ایجاد می کند خلاصه عرض من این است که نمی توانیم سر بسته بکنیم لایحه ناشی از اختیارات بگویم لغو از این تاریخ و تکلیف گذشته را معلوم نکنیم و تکلیف آتی را معلوم نکنیم هر چه حاصل شد در داد داد یک گذشته دارد یک حال دارد یک آتی دارد هر سه مرحله باید تعیین تکلیف کرد باینها سه مرحله را روشن کنیم اما راجع به تبصره دوم و سوم مطلقاً بنده این را دونشان قانون گذاری و مجلس شورای ملی میدانم (صحیح است) باینکه جناب آقای عیبدی نوری از لحاظ قضائی استاد بنده هستند استفاده میکنم توجهی باین موضوع بفرمائید بنده قانون

اساسی این در تقاضای نیست ولی مواردی دارد که اگر قانون اساسی بدست برسد معلوم میشود که این تبصره سه برخلاف قانون اساسی ضمیمه این طرح شده است برای اینکه یکی از اصول قانون اساسی می گوید نمایندگان در دوره نمایندگی مصونیت دارند و در اظهارات خود آزادانه حدود قانون اساسی که بسته بنظر بنده و کفا نیست بسته بنظر نمایندگان است (یکمده از نمایندگان - خلاف قانون است) اجازه بفرمائید ما ماده واحده که داریم میگردانیم به عنوان اینکه اختیارات برخلاف قانون اساسی بوده و نمیتوانیم در قانون اساسی عمل شده داریم خلاف قانون اساسی رفتار می کنیم اصل چندم است **رئیس** - بنده این تقاضای شما را که گذاشته می شود اصل ۱۳ است

صفائی - اصل ۱۳ نیست استعدا میکنم جناب عالی جناب آقای ارسلان خلعتیری این اصل را پیدا کنید آنجا میگوید نمایندگان در اظهار تقصیر آزاد هستند و هیچ نماینده ای را نمیتوان بجهت عنوان برای مذاکرات و نظریه را که در مجلس شورای ملی اظهار داشته است تعقیب کرد

خلعتیری - اصل ۱۵ است (اصل ۱۵ یازدهم مجلس شورای ملی حق دارد در عموم مسائل آنچه را صلاح ملک و ملت میدانند پس از مذاکره و مذاقه از روی راستی و درستی عنوان کرده با رعایت اکثریت آراء در کمال امنیت و اطمینان با تصویب مجلس سنا توسط شعب اول دولت بعرض برسانند گذارده شود پس بر نماینده ای اجرا دارد آنچه را با صلاح ملک و ملت میدانند در مجلس مذاکره کنند و رای بدهد و یک اصل دیگری هم دارد که نماینده برای نظری که میبدهد نقابل تعقیب نیست بنده این راهم دیده ام که میگویند نماینده های تقاضای موات که در مجلس نموده نقابل تعقیب نیست مصونیت معاشی این است که نقابل تعقیب باشد (عیبدی مصونیت دارد) مادام این لایحه بخواهم برخلاف مصونیت نمایندگان بر مجلس شورای ملی اصلی تصویب کنیم و بگویم اگر و کیلی در موضوعی عقیده ای داشت برای آن عقیده جرم قائل بشویم ما داریم میگویم هر یک از نمایندگان که مجلسین این اختیارات قانونگذاری را به شخصی بادلوتی تفویض کنیم مادام العمر از حق انتخاب شدن معمر خواهد شد آقایان این اولین نتیجه اش این است که بعد از این تبصره چند نوع تبصره دیگر دولت بیارود حالا این تبصره را ما خودمان آوردیم که ما میگویم اگر اختیارات قانونگذاری را داد و کمال تعقیب شود یک قولی هم میدامی

شود میگوید اگر نمایندگان در سیاست خارجی مداخله کرده مادام اسرار ذات معرور بشود میگویم برای چه میگویم اگر مصونیت دارید پس آن تبصره چیست ؟ هیچ مانعی ندارد بنده من بعد از تصویب این تبصره دولتی باید بگوید سیاست خارجی مداخله کرد تا دودوره از نمایندگی معمر باشد اینجا هیچ فرق نمی کند باین تبصره ای که در اینجا هیچ تفاوت ندارد (شوشتری - اصل ۳۸ است) متمم با اصل ۱۳ (شوشتری - اصل ۳۸ خود قانون اساسی) اصل ۳۸ می نویسد اصحاب مجلس شورای ملی باید رد یا قبول مطالب را بر سر و واضح اظهار بدارند واحدی حق ندارد ایشان را تعرض یا تهدید در دادن رای خود بنمایند اظهار رد و قبول اعضای مجلس باید ۵۰۰۰ این را هم اشاره دارد که هیچ و کیلی را نمیتوان معرور کرد از اظهار عقیده و رای آقایان مادام این راجع با اختیاراتی که باقی در کمر تصدق داده شده است اعلان میکنم که این اختیارات برخلاف قانون اساسی بوده چون برخلاف قانون اساسی بوده بنابراین اعتبار ندارد چه با آقایانیکه در دوره بودند و این رای را دارند یک استناد هائی دارند آنها اعتراف نخواهند کرد که ما معرور بودیم و ترسیم میکنیم یک نماینده ای هستیم که مصالح مملکت را اینطور تشخیص داریم که باید باینکار را بکنیم و کیلی را که بناید از اظهار عقیده معرور کرد و گفت چون چنین اظهار عقیده در چنین موضوع نموده این شما معرورید از و کبل شدن بخصوص در یک موضوع نظری موافقت و مخالفت با قانون اساسی البته بنده عقیده ام این است که با وضع حاضر هر قانونی که بر خلاف قانون اساسی بگذرد سندی ندارد خلاصه عرض بنده این شد که در این قسمت نقابل تعقیب نیست معاشی این است که نقابل تعقیب باشد (عیبدی مصونیت دارد) مادام این لایحه بخواهم برخلاف مصونیت نمایندگان بر مجلس شورای ملی اصلی تصویب کنیم و بگویم اگر و کیلی در موضوعی عقیده ای داشت برای آن عقیده جرم قائل بشویم ما داریم میگویم هر یک از نمایندگان که مجلسین این اختیارات قانونگذاری را به شخصی بادلوتی تفویض کنیم مادام العمر از حق انتخاب شدن معمر خواهد شد آقایان این اولین نتیجه اش این است که بعد از این تبصره چند نوع تبصره دیگر دولت بیارود حالا این تبصره را ما خودمان آوردیم که ما میگویم اگر اختیارات قانونگذاری را داد و کمال تعقیب شود یک قولی هم میدامی

سند شورای کور در مرداد ۱۳۰۹ و ۱۳۰۸ و ۱۳۰۷
 ۱۳۰۸ گذشته روی نظر و تشویق و کلاهی
 آن دوره بوده بهمان دلیلی که ما امروز
 بگوئیم قانون اختیارات دوره ۱۷ صحیح
 نیست و باطل است دوره ۱۹۹۱ را بنا باشد
 کلابه و احسان یا تحت تأثیر رفته جمع
 میشوند در این باز گاه و بک طرحی تهیه می
 کنند و میگویند که این قانون، این طرح
 کارم بعضی این را لغو میکنند و بعد
 می کشند هر کاری دلمان میخواد می
 کنند ما که نمیتوانیم بگوئیم که و کلاهی
 دوره ۱۹ مکلفند از رای و کلاهی دوره
 ۱۸ انبیت بکنند (صدرزاده - هر دو مجلس
 در عرض همدن) جناب آقای اردلان و کلاهی
 دوره ۱۹ معلوف به نسبت از عقیده ما
 نیستند همانطور که بنده و جناب آقای
 استقلال و دیقچه و رای دارم نمایندگان
 دوره ۱۹ که مصلحتاً بعضی از ما در اینجا
 نیستیم چون شتان بخدمت ما میرسد بنا بر
 این نیستیم تا جناب آقای اردلان دفاع بکنند
 خواهند گفت که آقایان نمایندگان دوره
 ۱۸ در تصویب این طرح اشتباه کردند
 این طرح لغو و کلام یکن بوده بعد آقای
 وزیر دادگستری با ماده اختیاراتی میآورد
 و اختیارات میدهد بدولت و هر کاری می
 خواهد میکند اجزا و هدا و اجزایش همیشه
 بمنته به تصمیم نمایندگان است چون مجلس
 مؤسسان که نسبتیم که وضع قانونان برای ادوار
 بود شکی نیست داشته باشد این مجلس یک
 بود معلوف است که تعیین تکلیف برای
 نمایندگان دوره بود نمیتوانه بکنند فرض
 کنید که تعیین تکلیف کردیم این را اول
 لغوش میکنند بعد لایحه ای را که بپوشان
 و بملاصحتان تخصیص دادند تصویب میکنند
 بنا بر این این تبصره ۱۳ از اصلاحات مخالفت با
 قانون اساسی در حکم اختیارات است برای
 اینکه ضمیمه نمائیم نمایندگان را از این میرد از
 لسان معلوم شوخ است برای اینکه نمایندگان
 دوره ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ اگر چنین پیش آمدی
 برایشان کرد ابتدا این را لغو میکنند بعد
 هر کاری که دلشان خواست انجام میدهند
 یک مطلب دیگر در اینجا بیرون میآید که
 من منتقدم که این تبصره ۱۳ و ۱۴ در لغو یافتن یک
 مطلب دیگر دارد و آن مطلب بصورت
 پیشنهاد بود خواهد آمد بصورت از این است
 که اگر وضع قانونی برخلاف قانون اساسی
 جرم است و لازمه اش معرویت و کلاهی
 از زمانه گزشت پیشتهای خواهند کرد که
 دوره ۱۷ هم پایه مشمول این قضا باشد
 برای اینکه جرم قری نیستند در صورتیکه
 این برخلاف صحیح نیست یک نمایندگان
 که صورتی خواهد یک لایحه ای که
 جناب آقای همدانی اصلاحات در این صورت

نظر دارند و در بیان مصون تر از بنده
 هستند ولی اجازه نمیدهند بنده را میفرمایند بکنم
 بعد تریبون در اختیار آقایان است البته
 اکثریت مجلس آنچه را صلاح تشخیص
 داد عمل خواهد کرد تردید ندارد و هشتاد
 درصد از قوانین بوجوب قانون
 اختیارات پس و پیش شده در این نواقص
 بوده است بنده یقین دارم که جناب آقای
 نقابت در دادگستری صد و هفتاد و مورد
 نواقص آئین دادگستری اظهاراتی فرموده اند
 که این کافی نیست برای احقاق امور مردم
 من میکوشم که شا چرا بر میگردانید
 به امر نفاصی چرا بر میگردانید
 آقایان بنشینند تصمیم بگیرند بنده عرض
 این نیست که کلیه قوانین مصوبه مصدق اجرا
 بشود چون عرض کردم این را برخلاف
 قانون اساسی میدانم ولی عرض کردم که
 دو مجلس و اما در تبصره اول که کلیه قوانین و
 آئین نامه های قانونی که قبلاً از بروج بوده
 بقوت خود باقی است بنده اینجا هم عرضی
 دارم زیرا کلیه این قوانین که قبلاً از قانون
 اختیارات بوقع اجرا نگذاشته شده هم در
 حین عمل نواقصی داشته همه آقایان میدانند
 فنون شهرداریها قوانین دیگر مثل آیین
 دادگستری و سایر قوانین که داشتیم مثلاً
 علم داریم که اینها نواقصی داشت ملاحظه
 میفرمائید قوانین قبل از آزمایش ممکنست
 انسان توجه بنفس آنها نکند توجه زیادی
 بمبای آنها نکند ولی بعد از آزمایش علم
 داریم که یک قسم از قوانین قبل از قوانین
 مصوبه از قوانین اختیارات نواقصی داشته
 چطور ما این اوضاع را که علم داریم نمیتوانیم
 بگوئیم که این قوانین بقوت خود باقیست
 بنده یقین دارم که آقایان قضات دادگستری
 که در مجلس تشریف دارند معصوماً
 میدانند که آئین نامه های دادگستری که
 اصلاح شده است نواقصی داشته قوانین
 شهرداریها سابقاً یک نواقصی داشته است
 که اصلاح شده الان ما اجازه بدیم آن
 قوانین نفاصی و فاسد و غلط بوقع اجرا
 گذاشته بشود اینک صحیح نیست (نقابت -
 نه نفاصی بوده نه فاسد همه اش درست بود)
 یک (ب) اضافه که داشته باشد جناب آقای
 نقابت شده است امروز با عنوان که آن قانون
 یک (ب) اضافه که داشته است نمی توانیم اجازه
 بدیم که اجرا بشود (اردلان) دومی هم
 نفاصی بوده بنده نکند که دومی را اجرا
 بکنیم بنده هیچ حرفی نرود (دکتر جزایری -
 یک بیرونه ۸ سال در محکمه گیر میگرد)
 بنده عرض کردم در یک امور قضائی که
 بستگی با مصالح عموم دارد من یقین دارم
 همه آقایان صحت و بیضحتان را مدخلیت نمیدهند
 (صحیح است) در مجلس همه آقایان در
 مدخل عالی کشور معتقدند که باید حفظ
 مصالح عالی مردم را اگر مدخل منتهی صحن
 است که بنده در مراسم استیفا بکنم و
 جناب آقای همدانی اصلاحات در این صورت

هم اولین ناشی از اختیارات لغو بشود
 وهم حقوق یک افراد از بین نرود و نظیر
 بنده آن قسمتی که در کسب و درآمد گستره
 در چند روز پیش تصویب شده است اگر
 ضمیمه بشود بدین طرح بنده موافق نیستم
 بشرط اینکه این تبصره دوم و سوم که بر
 خلاف قانون است حذف بشود (صالحی -
 پیشنهاد شد) بنده هم دارم همان پیشنهاد
 را تأیید میکنم و امیدوارم که مادر همین
 اینکه می خواهم حفظ قانون اساسی را
 بکنیم خودمان با یک قانون اساسی شویم
 رئیس - بنده پیشنهادی رسیده که این
 طرح مسکوت بماند
عمیلی نوری - بنده عرض دارم
 آقای اردلان هم میخوانند صحبت بکنند
 مطابق ماده ۱۴۴ یک
 پیشنهادی رسیده که مسکوت بماند ولی
 هم مطابق آئین نامه است حالا ماده ۱۴۴
 فراتر میشود توجه فرمائید (شرح زیر
 خوانده شد)
 ماده ۱۴۴ - هر یک از نمایندگان حق
 دارد از مجلس کتباً تقاضا نماید که طرح
 یا لایحه قانونی که بمجلس مراجعه شده است
 موقوف یا دائماً مسکوت بماند در این قبیل
 موارد در خصوص رد یا قبول این تقاضا
 قبل از اینکه در موضوع اصلی بحث شود
 پس از توضیح مختصر پیشنهاد کننده و پاسخ
 آن از طرف یک مخالف که باید با رعایت
 اختصار کامل بعمل آید و محدود به بحث
 در موضوع باشد رای گرفته میشود در
 صورتیکه تقاضاهای متعددی شود و متوجه
 این شده است استیفا حکم کرده بنده در
 نام فلی و مقرراتی این را شامل شای
 میکند و بر میگردانید بآئین نامه های
 قبلی این در تیز تقص خواهد شد چرا ؟
 برای اینکه در آن تاریخی که در تیز
 رسیده می میکنند این قوانین لغو شده آقای
 همدانی نوری میفرمایند عطف بسابق نمی
 شود عرض میکنم این بیان آقا کامل صلیح
 است عطف بسابق نشود ولی در بعضی
 موارد اینطور نیست اگر بیل دیگری
 نقش شد و بر کت به استیفا طبق کدام
 مقررات رسیدی میشود ؟
 اگر بیل علل دیگری در تیز تقص شد
 بر کت هفتاد درصد مطلب از حفاظت قضائی
 بقیه من قابل بحث است اما الان یک معذور
 داریم که آقایان باید حل بکنند در اینکه
 این لایحه برخلاف قانون اساسی است و
 باید لغو شود هم موافق ولی باید رعایت
 کنیم ما دشمنی با قوانین مصوبه مصدق نداریم
 ما دشمنی با اختیارات داریم میکوشیم
 اختیارات برخلاف قانون اساسی است
 اگر چهار تا قانون به نقض و ضرر شده
 و برای تعلیقات مختلف قابل استفاده است
 هیچ دلیل ندارد که ما یک خط روی همه
 بکشیم این صحیح نیست پس بنا بر این به
 عقیده بنده باید یک راهی را پیدا کرد که
 در صورتی بماند

صدرزاده اگر طرح تقدیم شده
 که نتواند پیشتهاد داد
قالت آبادی - قبل از طرح که خودش
 مسکوت است پس بنا بر این بعد میشود پیشنهاد
 مسکوت داد
قیوم رشاد - در هر موقع میشود پیشنهاد
 مسکوت داد
رئیس - این بحث آقایان بی مورد
 است آقای صدرزاده شا توضیحتان را
 بدهید بعد آقای مغیر هم توضیح میدهند
مشایخی - بنده مخالفم و وقت
 خواستم
صدرزاده البته وقت توضیحی که
 برای این مسئله باید داده شود وقت مختصری
 است ولی مطلب باید بعد روشن تر شود
 بنده قبل از آقایان استدعا میکنم اگر کس
 وقت من نارضا و مختصر بود کافی نبود یک
 وقت بیشتری بدهند بنده عتابی نکند تا من
 خوب در این باب صحبت کنم این اختیارات
 یعنی این لایحه ای که آقای دکتر مصدق -
 السلطنته دادند این مخالف با قانون اساسی
 نیست من در همین باب میخوانم صحبت
 کنم
رئیس - شارح به موضوع پیشنهادتان
 باید صحبت کنید
صدرزاده اجازه فرمائید بنمایند کان
 قطع کلام فرمایند بنده همان را میخوانم
 بیان کردم آن در محافل علمی این شهر این
 مطلب مورد بحث است و دنبال این بحث حتی
 به روزنامه هم کشیده شده است
 این یک مسئله علمی است این نیست
 که اختیارات قانونگذار به کتر مصدق
 داده شده باشد تلافی قانون اساسی شده باشد
 که اجازه داده اند به او که یک لایحه ای را
 بوضع اجراء بگذارد در روی تصویب بمجلس
 شورای ملی بیاید و این لایحه را نیست که
 حقوق وقتها را راسب کرده باشد (نیوتون تاش -
 نه آقا اینطور نیست) اجازه بدهید خواهش
 میکنم احساساتتان را دخالت نمیدم در مسائل
 علمی قدری توجه بکنید
رئیس - شا خارج از موضوع صحبت
 میکنید تقاضایتان را اینجا نوشتن این در این
 مورد طبق آئین نامه باید بوجه اختصار نوشته
 شده
صدرزاده چشم اطاعت میکنم
 این جا این گزارش هم که از کمیسیون رسیده
 است در تبصره سوم میگوید هر یک از
 نمایندگان مجلسین که اختیارات قانون
 گذاری را بایشان یاد دولت تفویض کنند از حق
 انتصاب مجلسین معزوم خواهد شد اینهم که
 مخالف قانون اساسی بود که خود آقای
 همدانی فرمودند و بعد میکوشند که یک
 پیشنهادی داده ایم که بعضی از این قوانین
 در دست اجراء است و لازم است که آنها بر
 فراز بماند بنده در اولین دفعه همین جا
 که بیان کردم و آقای رئیس اجازه فرمودند
 بنابر این اجازه بدهم در همان حال که دامم که
 در صورتی بماند

بسیاری از این قوانین میباشند و مورد عمل
 واقع شده و عمل آنها بصلاح مردم است وزارت
 دادگستری و هر یک از وزارتخانه ها هر کدام
 از این قوانینی را که در اجراء دارند و آنها
 را مفید و لازم میدانند آنها را تقاضا میکنند و
 مجلس تأیید بکنند اجراء آنرا هر کدام از
 قوانین را که لازم نمیدانند لغا آن را
 تقاضا بکنند (صحیح است) بنده باین جهت
 تقاضا کردم که این گزارش مسکوت بماند
 برای اینکه روی این گزارش مطالعه نشود
 و این بدون مطالعه تهیه شده الان این
 موادی دارد برخلاف قانون اساسی شا هر
 کدام از این قوانین را که لازم ندارد پیشنهاد
 کنید لغوش کنند هر قانونی که مجلس خواست
 لغو میکند خواه از اختیارات باشد خواه
 غیر از آن این طرز عمل کردن یکدست است
 قوانین که برای مردم حقوق ثابت ایجاد
 کرده است و مدتی ملک با وصل کرده
 این تقاضا را کردن بعد آمدن دوم مرتبه
 ازده روز همان پیشنهاد را برای تصویب
 فرستادن این عمل لغوی است بنده تعجب
 میکنم که چطور اصلاً این گزارش را
 نوشته اند
رئیس - آقای مغیر کمیسیون
 دادگستری
عمیلی نوری - راجع به پیشنهاد
 مسکوت توضیح عرض کنم یا در اصل مطلب؟
رئیس - اصلاً پیشنهاد مسکوت در
 حکم خروج از دستور است هر نماینده ای می
 تواند پیشنهاد بکند که موضوعی از دستور
 خارج شود و بعد هم تابع رای مجلس است
 که رای بدهد یا نه (مشایخی - مخالف باید
 صحبت کند) آقای نقابت نوبت آقای نقابت است
 که اجازه داده اند به او که یک ملاحظه
 فرمائید) نوبت آقای نقابت است
نقابت - عرض کنم که یکسال است که
 دولت قبلی شافل خدمت است و مجلس
 شورای ملی هم بانضمام مجلس سنا تشکیل
 شده و قوه مقننه وجود دارد و از روز اول
 صحبت این شد که قوانین با اوباع یا مصوبات
 که دولت سابق بانسبای اختیاراتی وضع
 کرده است بعضیها مخالف قانون اساسی
 است بعضیها تجاوز از این اختیارات است
 بعضی هم معتقدند که اختیارات منبای صحیح
 قانونی ندارد از این سه نظر مطلب بیرون
 نیست با این طرز زمان و مذاکراتی که شد
 حتی در اولین روز افتتاح مجلس خاطر مبارک
 آقایان هست که یک طرحی آقایان امضاء
 کردند با هشتاد امضاء فرمودند که این
 لایحه بطور مطلق لغو شود عبارت
 کامل نام یکن بود گویی که نبوده است از اول
 بنده از آنها گفتیم که این طرح را امضاء
 نکردم و معتقد بودم که یک قدری باید مطالعه
 کرد معذک با احترام مصوبات مجلس شورای
 ملی که قیام و نفوسد شما موجه قانون است
 و حقوق موضوعه ای در کشور ایجاد میکند
 قیام فرمودند باین لایحه را تصویب فرمودند

صدرزاده - جناب آقای رئیس به
 فرمودند یک نظر اصولی صحیحی (صدرزاده
 رئیس - اصلاً میخوانم صحبت بکنم
 عالی این جن را دارم یا ندارم
صدرزاده - این بسته برای جناب
 عالی است
رئیس - آقای نقابت بطور اختصار
 بفرمائید معرفی که آن تبصره مطرح شد
 صحبت فرمائید
نقابت - خواستم در مورد این ماده
 ۱۴۴ عرض کنم که پیشنهاد مسکوت از ناحیه
 یکی از آقایان نمایندگان نسبت به یک
 نظریه ای که هشتاد نفر امضاء کردند
 تصویب شد چندین ماه عمل شد اقدام شد
 (صدرزاده - تصویب نشد ایک مقرراتی
 رویش وضع شد حالا آمده یک صورت
 طرحی اگر واقماً این پیشنهاد را بخواهد
 مورد تصویب قرار بدهد وصل فرمائید واقماً
 نتیجه این خواهد شد که تمام این اقدامها و
 این طرحها و مصوبات تمام این پیشنهادها
 تمام این ترزاها منسوخ بوده به یک
 احساسات بی مطالعه ای باین جهت یک
 اهانت منوی است به یکمده ای از آقایان
 بنده منتقدم که این لایحه از دستور خارج
 نشود ولی هر نظر اصلاحی آقایان دارند
 پیشنهاد کنند
رئیس - آقای همدانی نوری
عمیلی نوری - (مغیر کمیسیون
 دادگستری) بنده در تأیید فرمایشات جناب
 آقای نقابت خواستم همکاران محترم
 معصوماً جناب آقای صدرزاده را که خودشان
 یکی از قضاتند یکی از کلاهی میرزاد گستره
 فارس هستند جلب بکنم که از شئون
 اساسی و حیاتی قوه مقننه این است که قواعد
 قانون باشد (صدرزاده) - اختیار هم می
 توانده بعد کمیسیون داده است) اجازه فرمائید
 مجلس ۱۸ آن چنان مجلس است که یک
 دولتی را که ماهه تغشک آنرا میکشند و
 راجع به ۲۸ مرداد پشت این تربیون
 امروز صحبتها شد بر تخیل حکومت حاضر
 بکنند که این اشخاص با بعضی تماس گرفته
 باشند اینگونه سوء فعاظه یا اشد نور آبا شامه
 تیز بکنده ای که همیشه حافظ حیثیت اجتماعی
 نمایندگان هستند دخالت کرد و یک طرحی
 تهیه کردند گفتند برای اینکه لایحه حاصل
 شود برای اینکه مالی از اموال دولت از
 دست نرود تا زمانی که دولت لایحه قائمقام
 لایحه باطله را بیارود در کمیسیون تصویب
 شود و خلائی حاصل شود در این فاصله آن
 مقدار لایحه هم بقوت خود باقی باشد تا دو
 ماه (صدرزاده - این لازم نبود) ب عرضم
 توجه کنید شما آقای صدرزاده ما و کلاهی
 دادگستری عادت داریم که گوش بدیم و
 همین کلامش را در ک بکنیم و جواب بدیم
 بنا بر این یک طرحی هم تهیه شد که کمیسیون
 دادگستری که پرپر زدند و تخیل کردند
صدرزاده - جناب آقای رئیس به
 فرمودند یک نظر اصولی صحیحی (صدرزاده

اصولاً نیست که فوراً هم در دست است تمام این تشریحات تهیه گزارش کیسیون و طریقی که الان داده شده و آقایان متوجه شده پیشنهاد ما بنابرین را هم خوانند دادو اصلاحات هم خوانند کرد این را بمنظور ما باشد.

صدرزاده - آقایانظار دارم طبق ماده ۱۵۱

رئیس - و وارد نیست

صدر زاده - اجازه بفرمائید این ماده مربوط برای است در تمام لوایح قانونی که مالیات و موازینی را ملتی میکند طبق ماده ۱۵۱ این رای باید بارور کرده بشود.

رئیس - این رای چه ربطی بلوایح مالی دارد؟

صدرزاده - در میان این لوایح

مقارن زبانی لوایح مالی بوده است

رئیس - رای گرفته میشود پیشنهاد آقایان مشروطه آقاها اینکه موافقت تمام بقرامت (ماده کمی برخاستند) تصویب نشد (ماده صاحب صفائی مانع تقدیم) درخواستید توجه داشته باشید تا با تفهید تصویب نشد آقای اولان

اردلان - آقایان توجه بفرمائید

بنظر بنده یک موضوع اساسی و اصلی در اینجا مطرح است که منظر نظر پارلمانی در جزئیات گزارش دادگتری باشد ولی این مربوط به اصل موضوع نیست آقایان با اصل موضوع که موافقت دارند و خیال نمیکنم هیچکس از نمایندگان مخالفتی با اصل موضوع داشته باشد بایستی در مورد در گزارش بدهید بعد نظریات اصلاحی که دارد البته همه ما آزادیم که فکری خودمان را در این باب پیشنهاد بکنیم اما بعنوان اینکه اینجا یک تقصیری دارد و اینجا یک چیزی باید علاوه شود و یک چیزی باید کسر بشود اصل موضوع را از این برید توجه بفرمائید آقا میگویند یک چیزهای مفید است اگر چنانچه آمدن آقایان است و خواست یاسی چنانچه در توی این ملک آجرها کند و نفع بنده هم بود و بضر آقایان هم بود باید که بگویم به به این که نفع ما میخواهم بگویم که بعد از چهار و چند سال مشروطیت ما قانون اساسی و مشروطیت خودمان را منسوخ میکنند بوضاحت این رأی که تکلیف حق وضع قانون توی این ملک ندارد عرض این است آقا اگر با ما نرفته (صفائی) اینرا موافقتی نمیکند که این مسکوت بنانه (صفائی) عرضی گرفتند آقای اردلان (بنده برای اینکه آقایان همه توجه داشته باشند یک چیزی را میدانید و چند دفعه هم خوانند باید برای آقایان تشریح بفرمائید اینکار در اصل ۲۶ قانون اساسی را میخوانم

قوای سلطنت به شیخ تبریه میشود اول - قوه مقننه که مخصوص است بوضع تهلید قوانین و این قوه ناشی میشود از امایحضرت شاهنشاهی و مجلس شورای ملی و مجلس سنا و هر یک از این سه منشاء حق انشاء قانون را دارد ولی استقرار آن موقوف است بنده مخالفت با موازین شرعی و تصویب تشخیص و تشخیص بصره های بونی لکن وضع و تصویب قوانین را خارج بشو و خروج مملکت از تفسیر قوانین از وظایف منصفه مجلس شورای ملی است.

دوم - قوه قضائیه و حکمی که عبارت است از تیز حقوق و این قوه مخصوص است بهما که شرعی در شرایط و بهما که عدلیه در فریات.

سوم - قوه اجرائیه که مخصوص بادشاه است یعنی قوانین و احکام بتوسط وزراء و مأمورین دولت بنام نامی امایحضرت

هایونی اجراء می شود بر تریبی که قانون معین میکنند.

اصل بیست و هشتم - قوای ثلاثه هم بوزره همیشه از یکدیگر ممتاز و منفصل خواهد بود.

بنابراین یک رئیس دولتی نمی تواند قانون وضع کند (صفائی - تردیدی در این نیست) (صدرزاده - کیسیونها هم نمی توانند؟) حالا که تردید ندارید گزارش کیسیون دادگتری چه میگوید؟ میگوید این چیزهایی که بر خلاف قانون اساسی بنام اختیارات اصل موضوع داشته باشد بایستی در مورد در گزارش بدهید بعد نظریات اصلاحی که دارد البته همه ما آزادیم که فکری خودمان را در این باب پیشنهاد بکنیم اما بعنوان اینکه اینجا یک تقصیری دارد و اینجا یک چیزی باید علاوه شود و یک چیزی باید کسر بشود اصل موضوع را از این برید توجه بفرمائید آقا میگویند یک چیزهای مفید است اگر چنانچه آمدن آقایان است و خواست یاسی چنانچه در توی این ملک آجرها کند و نفع بنده هم بود و بضر آقایان هم بود باید که بگویم به به این که نفع ما میخواهم بگویم که بعد از چهار و چند سال مشروطیت ما قانون اساسی و مشروطیت خودمان را منسوخ میکنند بوضاحت این رأی که تکلیف حق وضع قانون توی این ملک ندارد عرض این است آقا اگر با ما نرفته (صفائی) اینرا موافقتی نمیکند که این مسکوت بنانه (صفائی) عرضی گرفتند آقای اردلان (بنده برای اینکه آقایان همه توجه داشته باشند یک چیزی را میدانید و چند دفعه هم خوانند باید برای آقایان تشریح بفرمائید اینکار در اصل ۲۶ قانون اساسی را میخوانم

در شور این موادی پیشنهاد کیسیون دادگتری بعد آقایان تشریح بفرمائید تیز باش را پیشنهاد کنیده اصلاحی دارد اصلاح را پیشنهاد کنید آقایان اصل موضوع موافقت کنید والا بعنوان اینکه یک چیزی خوب است بعنوان تشریح میگویم که نظر آقا اینست که فلان قانون جدید است که بنده میگویم خیر قانون قدیم خوب است میفرماید که قوانین عدلیه نامش بود از کجا همین چیزهایی که وضع شده است خیلی ناقص نباشد اینها یک چیزهایی است که مورد دقت است بنده با عرض میگویم با احترام قانون اساسی آقایان را مشروطیت ماری است اینکه تصدیق بکنیم مدلی را که یک آدمی بر خلاف قانون و بزور تهدید از مجلس شورای ملی اختیاراتی گرفت باصل موضوع رای بدهید بعد وارد شود در مواد بشود.

رئیس - آقای مغرب بفرمائید

مغرب (صدیدی نوری) چون جناب آقای صفائی یک فرمایشاتی در کلیت فرمودند اجازه می فرمائید آقایان که بنده یک توضیحاتی عرض کنم و ذهن آقایان را روشن کنم اولاً غلبی جای تعجب است که جناب آقای صفائی آنچنان کسی که اعلام جرم در اولین جلسه ای که هنوز رسیت حامل نشده بود روی شدت احساسات و علاقه کامل نسبت به بارزه بایک کیسیون با تمام معنوی و مضبوط است و هیچ عملی بر درازی تسلط پیدا کرد و اراده خودش را بصورت قوانین در این ملک اجراء نمود و مخصوصاً بنده ماده از مواد اعلام جرم جناب آقای صفائی همین بود که چنانچه این چنین کاری کرده اند آمده اند بر خلاف قانون اساسی اختیارات گرفتند البته بنده حق دارم تعجب کنم که جناب آقای صفائی که این عمل را جرم دانسته و اعلام جرم بر علیه او داده اند (صفائی) حالا هم جرمی ذاتی امروز آمده اند و مخالفت میکنند بایک چنین گزارشی که خودشان هم در مقدمه قرائت فرمودند و ماده واحدش را هم قبول دارند و قبول دارند که باید همه آن لوایح ملتی بشود بنابراین بنده در اصل موضوع اقتضای سنند از فرمایشات جناب آقای صفائی میگویم که ایشان هم که بعنوان مخالف آمدند و صحبت کردند موافق القای این قوانین بوده و هستند (صفائی) با تضرع هایش مخالف بودم و استدعا میکنم که کیسیون دادگتری هم توصیه بکنند که اعلام جرم بنده را رسیدگی بکنند) اجازه بفرمائید ایشان فرمودند که در طرح چرا اوش (کان لم یکن) بود و حال آنکه (از این تاریخ) البته خود آقای صفائی یکی از امضاء کنندگان طرح بودند و متقدم بودند که کان لم یکن در اصل باشد (صفائی) بفرمائید (ما) اجازه بفرمائید در کیسیون راه گزینی صحبت کردیم

اولاً بان ترتیب این قانون مصلحت سابق میشد و قوانین مصلحت سابقه منسوخ است اصول است تا بنای آقای صفائی ما همان حقوق مکتبی ای که جنابالی برایش اینجاست بسینه میزبند آرا دارم برای شما توضیح میدهم ما همان حقوق مکتبی ای که بنده با بدست آورده اند آن حقوق مکتبی را حفظ کردیم بنابراین این گزارش که برض آقایان رسید مدتی بر حفظ حقوق همانها هست که نظام وظیفه را خریدند و مصادف شدند همانها است که فالیات دادند که همان بانکی است که آقایان فرمودند تأسیس شد جناب آقای صدرزاده وقتی که بگویم از این تاریخ ملتی است این تاریخ نسبت بناسی بانک سانشانی (شورشوی غرق نینکین) احسن و تائیرش نسبت باین اراضی که این اراضی هم متعلق به ملت ایران است و هیچکس هم حتی نسبت به آن ندارد و تقاضای ثبت هم داده اند و برض هم کسی اعتراضی داشته رفته اند مشغول معا که هستند بنابراین اجازه می فرمائید آقایان که مورد توجه توضیحاتی عرض کنم و ذهن آقایان را روشن کنم اولاً غلبی جای تعجب است که جناب آقای صفائی آنچنان کسی که اعلام جرم در اولین جلسه ای که هنوز رسیت حامل نشده بود روی شدت احساسات و علاقه کامل نسبت به بارزه بایک کیسیون با تمام معنوی و مضبوط است و هیچ عملی بر درازی تسلط پیدا کرد و اراده خودش را بصورت قوانین در این ملک اجراء نمود و مخصوصاً بنده ماده از مواد اعلام جرم جناب آقای صفائی همین بود که چنانچه این چنین کاری کرده اند آمده اند بر خلاف قانون اساسی اختیارات گرفتند البته بنده حق دارم تعجب کنم که جناب آقای صفائی که این عمل را جرم دانسته و اعلام جرم بر علیه او داده اند (صفائی) حالا هم جرمی ذاتی امروز آمده اند و مخالفت میکنند بایک چنین گزارشی که خودشان هم در مقدمه قرائت فرمودند و ماده واحدش را هم قبول دارند و قبول دارند که باید همه آن لوایح ملتی بشود بنابراین بنده در اصل موضوع اقتضای سنند از فرمایشات جناب آقای صفائی میگویم که ایشان هم که بعنوان مخالف آمدند و صحبت کردند موافق القای این قوانین بوده و هستند (صفائی) با تضرع هایش مخالف بودم و استدعا میکنم که کیسیون دادگتری هم توصیه بکنند که اعلام جرم بنده را رسیدگی بکنند) اجازه بفرمائید ایشان فرمودند که در طرح چرا اوش (کان لم یکن) بود و حال آنکه (از این تاریخ) البته خود آقای صفائی یکی از امضاء کنندگان طرح بودند و متقدم بودند که کان لم یکن در اصل باشد (صفائی) بفرمائید (ما) اجازه بفرمائید در کیسیون راه گزینی صحبت کردیم

بنوان اینکه بعضی از قوانین ناقص است اصولاً با اجراء آن قانون مخالف باشد بدهم بگویند مصوبات یک آدیمه قرائتی که با اصول قرائتی سلطه پیدا کرده و اختیارات غلطی گرفته و آنها را موش کرده است صحیح است این صحیح نیست که از زبان یک نماینده مجلس شورای ملی از پشت تریبون این صحبت بشود (صدرزاده ماده ۸۷) (صفائی - ۸۷) همانطوری که تحت تأثیر ضعف نفس فرابگیرند تا خود را بصورت طرح و بصورت لایحه در اطرافش صحبت بکنند و این تبصره را عرض کردم که از نظر قوانین و از نظر اصول تنظیم شده اما تبصره ۲ بقیه بنده اگر آقایان واقفاً تبصره ۳ را قبول نکنند این را قبول کنید که تبصره دو از نظر مملکت لازم است چرا؟ برای اینکه تبصره دو از انظر نمایندگان تهیه نشده است از نظردولت است عبارت تبصره این است که میگوید هر کس با ایجاد هر گونه وسائل از مجلس تقاضای تفویض اختیارات قانون گذاری بکند بحسب مجرد از ۲ تاده سال محکوم میشود این ناظر است بکسانی که بر علیه قوه مقننه بر علیه مصوبیت شما آقایان بر علیه حق قانونگذاری شما آقایانی که اینجا نشسته اند بر رویک وسائل برانگیزند یعنی چه کند؟ یعنی محیط اطراف ایجاد کند یا نمایندگان مجلس را ببرد تهدید بکنند و بگویند که من میخواهم که شما اختیارات را بمن تفویض کنید این مجازات بشود و بنده تصور میکنم که این تبصره مقام مباح قوه مقننه را بالاتر برده احترامی بشما گذاشته شده مصوبیت حق و کبیل مجلس را حفظ کرده است جز این چیز دیگری نیست بنده مقید دارم که نمایندگان محترم ملت به یک چنین تبصره ای که حافظ قوه مقننه است باید بیش از کیسیون علاقه بخرج بدهند و با نفاق آراء رای بدهند اما تبصره سوم که اینجا تصور شده است بر خلاف قانون اساسی است بنده البته این را حق می دهم چون بعضی از آقایان نمایندگان محترم چون خودشان میخواهند قانون وضع کنند

مهر و مروت برای خودشان میخواهند قائل بشوند بگفندی ممکن است در نظرشان مشکل بیاید که خوب چرام بنیام حق خود را محدود بکنم این صحیح نیست تا وقتیکه قائل هستیم که بکنند افراد استفاده از وسائل میکنند تا خود را امالی میکنند برای اینکه محیط اطراف ایجاد بکنند و ازما یک حق قرائتی بگیرند ما باید قائل بشویم که این افرادی که ممکن است تحت تأثیر ضعف نفس فرابگیرند تا خود را بصورت طرح و بصورت لایحه در اطرافش صحبت بکنند و این تبصره را عرض کردم که از نظر قوانین و از نظر اصول تنظیم شده اما تبصره ۲ بقیه بنده اگر آقایان واقفاً تبصره ۳ را قبول نکنند این را قبول کنید که تبصره دو از نظر مملکت لازم است چرا؟ برای اینکه تبصره دو از انظر نمایندگان تهیه نشده است از نظردولت است عبارت تبصره این است که میگوید هر کس با ایجاد هر گونه وسائل از مجلس تقاضای تفویض اختیارات قانون گذاری بکند بحسب مجرد از ۲ تاده سال محکوم میشود این ناظر است بکسانی که بر علیه قوه مقننه بر علیه مصوبیت شما آقایان بر علیه حق قانونگذاری شما آقایانی که اینجا نشسته اند بر رویک وسائل برانگیزند یعنی چه کند؟ یعنی محیط اطراف ایجاد کند یا نمایندگان مجلس را ببرد تهدید بکنند و بگویند که من میخواهم که شما اختیارات را بمن تفویض کنید این مجازات بشود و بنده تصور میکنم که این تبصره مقام مباح قوه مقننه را بالاتر برده احترامی بشما گذاشته شده مصوبیت حق و کبیل مجلس را حفظ کرده است جز این چیز دیگری نیست بنده مقید دارم که نمایندگان محترم ملت به یک چنین تبصره ای که حافظ قوه مقننه است باید بیش از کیسیون علاقه بخرج بدهند و با نفاق آراء رای بدهند اما تبصره سوم که اینجا تصور شده است بر خلاف قانون اساسی است بنده البته این را حق می دهم چون بعضی از آقایان نمایندگان محترم چون خودشان میخواهند قانون وضع کنند

مکمل ایران آنها را انتخاب کرده آنها باید خودشان قانون وضع بکنند حق ندارند این اختیارات را بدیگری واگذار بکنند مرد حقوقی نمی تواند در این موضوع تردید داشته باشد حالا من نمی دانم بطور جناب آقای صدرزاده متقدمند که در معارف علمی در کدام مفضل علم را که مفضل حقوقی می شود گفت که قوه مقننه حق دارد اختیار قانونگذاری خودش را بدیگری واگذار کند؟ آن کسیکه این را بگوید این را بهش نمی شود گفت معقل علمی آن مطلبی که گفته شد باو اختیار تهیه لوایح داده شده این حرفی است لایحه همان است که دولت تهیه میکند می آورد مجلس در مجلس وقتی آقایان تصویب فرمودند اجراء میکند اما اگر کسی لایحه ای خودش امضاء کرده خودش اجراء کرد بدهم اشغالی را مجازات کرد مصوبیت هیچ ارتباطی با موضوع ندارد مخصوصاً اینکه ما می خواهیم قائل بشویم که ماده ای وضع می کنیم که این ماده واصل در حدود قانون اساسی است همانطور که جناب آقای اردلان قرائت کردند قوای ثلاثه مملکت بموجب قانون اساسی منازم و منصف است قوه مجریه باید اراده آقایان را اجراء کند قوه مقننه بر علیه مصوبیت شما آقایان بر علیه حق قانونگذاری شما آقایانی که اینجا نشسته اند بر رویک وسائل برانگیزند یعنی چه کند؟ یعنی محیط اطراف ایجاد کند یا نمایندگان مجلس را ببرد تهدید بکنند و بگویند که من میخواهم که شما اختیارات را بمن تفویض کنید این مجازات بشود و بنده تصور میکنم که این تبصره مقام مباح قوه مقننه را بالاتر برده احترامی بشما گذاشته شده مصوبیت حق و کبیل مجلس را حفظ کرده است جز این چیز دیگری نیست بنده مقید دارم که نمایندگان محترم ملت به یک چنین تبصره ای که حافظ قوه مقننه است باید بیش از کیسیون علاقه بخرج بدهند و با نفاق آراء رای بدهند اما تبصره سوم که اینجا تصور شده است بر خلاف قانون اساسی است بنده البته این را حق می دهم چون بعضی از آقایان نمایندگان محترم چون خودشان میخواهند قانون وضع کنند

دادگتری تنظیم شده از نظر اصول انظر اصل و از نظر حق قومستند که بدستای متعین ثابت بکنند که مملکت ما یک مملکت پارلمانی است مملکت ما ملکی است که قوه مقننه اش می و زنده است و می تواند در مملکت خودش قوانین وضع کند نظارت کند بر اصل قوه مجریه جامع تنظیم شده و ضناً همانطور که مذاکره شد یک مسائل هست که این مسائل الان در جریان است و برای اینکه خلائی حاصل بشود همانطور که جناب آقای نقابت فرمودند باناسی که جناب آقای وزیر دادگتری گرفته شده و پیشنهادی که شده برای رفع اشکال کاربرد که ما هم بتوانیم این اصل را رعایت کنیم طبق این گزارش و هم دست وبال دولت بسته نباشد تا موقعیکه قوانین اصلاحی شان تکمیل بشود و تکلیفش معلوم بشود آنگاه در کیسیون دادگتری یک موافقتی شده که بنظر آقایان خواستند که این گزارش را خواستند این را عرض بکنم که این گزارش از نظر اصول کاملاً صحیح و شایسته توجه نمایندگان محترم مجلس است برای آنکه مزید اعتبار و مورد پشت مقام قوه مقننه است که آقایان هستند (احسن - احسن)

۶- تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه

رئیس - وقت گذشته است پیشنهاد جلسه را ختم میکنم جلسه آینده روز پنج شنبه دستور مذاکره در این گزارش (صدر زاده - آقا حق بنده) بنده چیزی نفهمیدم که در مورد شما گفته شده باشد.

(مجلس بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت